Maa – ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Lausunto Dnro 145/2026

Heikki Aro 8.9.2026

Mmv@eduskunta.fi

Asia: K 19/2026 vp Valtioneuvoston ilmastovuosikertomus 2026

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK ry) kiittää mahdollisuudesta kommentoida valtioneuvoston ilmastovuosikertomusta.

Globaalit uhkakuvat eri puolilla maailmaa luovat haastavan toimintaympäristön tehokkaiden globaalien ilmastotoimien toteuttamiselle. Ruokaturva, ruokaturvallisuus ja huoltovarmuusratkaisut on arvioitava uudelleen ja sopeutettava alati muuttuvan maailmantilanteeseen. MTK yhtyy ilmastovuosikertomuksessa esitettyyn tilannearvioon Suomen kyvystä tuottaa innovatiivisia ja kilpailukykyisiä ilmastoratkaisuja myös vientimarkkinoille. MTK pitää kokonaisuudessaan nykymuotoista ilmastovuosikertomuksen esitystapaa tarkoituksenmukaisena, mutta haluaa kiinnittää huomiota jatkuvaan päivitystarpeeseen koskien eri toimialoilla tapahtuvia muutoksia. Esimerkiksi maatalouden peltoviljelyä koskevat päästöarvioissa tulee tarkemmin huomioida muutokset, jotka aiheuttavat viljelyn laskennallisten päästöjen kasvua, mutta aiheutuvat muutoksista, joihin maatalouden harjoittajat eivät voi vaikuttaa.

Ilmastovuosikertomuksen mukaan Suomen kokonaispäästöt ilman maankäyttösektoria olivat vuonna 2025 yhteensä 36,5 Mt CO_2-ekv. ja vastaavat nettopäästöt 46,0 Mt CO2-ekv. Maankäyttösektorin laskennallinen muutos nettonielusta päästölähteeksi on suuri haaste Suomen ilmastotavoitteiden toteutumiselle. MTK pitää tärkeänä ylläpitää ja kehittää tutkimus- ja kehitystoimintaa, jolla sekä edistetään laskentamallien tarkkuutta että luodaan realistisia suosituksia maankäyttösektoria koskeville toimenpiteille. Näin voidaan parhaiten huomioida myös aidosti vaikuttavien ja pitkäkantoisten ilmastotoimien suuri taloudellinen merkitys. Ilmastovuosikertomuksessa on vaihtuvana teemana ansiokkaasti käsitelty ilmastoiminen kustannustehokkuutta. Maankäyttösektorin toimien kustannusvaikuttavuus on arvioitu yleisellä tasolla hyväksi (5–50 €/tCO_2), ja laskelmien odotetaan edelleen tarkentuvan. MTK kannustaakin vastaavaan teknistaloudelliseen lähestymistapaan myös tulevien ilmastotoimien toteuttamisen suunnittelussa.

MTK haluaa edelleen painottaa tarvetta ilmastotoimien hyväksyttävyydestä ja oikeudenmukaisuudesta kaikilla yhteiskunnan eri alueilla. Hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen 2035 on mahdollista, jos maankäyttösektorin haasteet voidaan ratkaista eri elinkeinojen tulevaa kilpailukykyä vaarantamatta. Maankäyttösektorin muutoksissa vuosikertomus tarkastelee metsien puuston kasvun vaihteluja ja eri metsänkäyttömuotojen vaikutuksia nettonieluihin. Esitetyt toimet metsän uudistamiselle, kasvavan puuston määrän optimoimiselle ja kiertoaikojen pidentämiselle ovat tarkoituksenmukaisia ja edellyttävät aina kyseisen metsäalueen erityispiirteiden tunnistamista.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2403
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2403
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi

Maa – ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Lausunto Dnro 145/2026

Heikki Aro 8.9.2026

MTK kannustaa metsänomistajia kaikkiin sellaisiin toimiin, jolla voidaan edistää metsien tarkoituksenmukaista lannoitusta, edistää metsien terveyttä ja vähentää metsätuhojen riskejä. MTK on monena vuotena vaatinut puun rakennuskäytön lisääminen sopivissa kohteissa. Tällä valinnalla tuetaan tehokkaasti Suomen hiilivarastojen kasvua. Metsäomaisuuden turvaamiseksi tehtävä työ on varautumista moniin ilmastomuutoksen potentiaalisiin riskeihin.

MTK pitää tärkeänä jatkaa koko suomalaisen ruokajärjestelmän yhteistyötä päästövähennysten toteuttamisessa. Myös vuoden 2025 lopulla julkaistussa kansallisessa ruokastrategiassa ilmastonmuutosta pidetään yhtenä keskeisenä ruokajärjestelmää muokkaavana tekijänä. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen kuivuus- ja märkyysriskeineen, huoltovarmuus ja luonnon kantokyky muodostavat perustan ruokajärjestelmän ilmastoriskien hallinnalle. Maatalouden päästöistä noin kolme neljäsosaa liittyy edelleen maaperäpäästöihin. Päästöjen keskeisiksi vähennyskeinoiksi on jo pitkään tunnistettu turvepeltojen vesitalouden säätely. Julkisen tuen tärkeys eri ratkaisumallien löytämiseksi on MTK:n mielestä ehdoton edellytys toimien onnistumiselle. MTK korostaa samalla, että kyse on myös koko maaseudun elinvoiman ylläpitämisestä. Taakanjakosektorilla maatalouden ilmastotyön tuloksia on jo ollut näkyvissä esimerkiksi erilaisten pilottihankkeiden kautta saavutetuilla tuloksilla.

MTK ja SLC julkaisivat elokuussa 2024 Luonnonvarakeskuksen toteuttaman maatalouden vähähiilisyystiekartan. Tiekartan skenaariotarkasteluun pohjautuvat suositukset päästövähennyksiä tuottavista politiikkatoimenpiteistä edellyttävät lukuisia lisäkannustimia, jotka edellyttävät yhteiskunnalta vahvaa maksuhalukkuutta toimien toteuttamiseen. MTK muistuttaa myös hiilenpoistojen sertifiointikehikon (CRCF-asetus) merkityksestä maa- ja metsätalouden osallistumismahdollisuuksiin muotoutuvissa oleville EU:n laajuisille hiilimarkkinoille. EU- ja kansalliset ilmastotoimet onkin sovitettava yhteen koko alkutuotannon kilpailukykyä edistävällä tavalla. Tähän kokonaisuuteen nivoutuu hyvin myös luonnonarvomarkkinoiden kehittäminen osaksi koko ympäristömarkkinaa.

Myös biokaasun tuotantoa, ravinteiden kierrätystä ja hiilensidontaa on tuettava edelleen julkisin varoin. MTK painottaa ilmastovaikutusten selkeää yhteyttä bio- ja kiertotalouden tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen sekä luonnon monimuotoisuuden ylläpitoon. Toimien on oltava markkinaehtoisia ja päätöksenteon tulee pohjautua hallinnonalojen kokonaisvaltaiseen ja koordinoituun yhteistyöhon eri politiikkatoimissa.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Heikki Aro
Asiantuntija, maaperä ja ilmasto

Leena Kristeri
Elinvoimajohtaja, MTK

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2403
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2403
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi

Maa – ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Lausunto Dnro 145/2026

Heikki Aro 8.9.2026

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2403
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2403
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi